

Passacaglia

Rodzaj [wariacji](#), utrzymanych w wolnym tempie i trójkowym metrum, w których temat pojawia się w basie. Podobna do [chaconny](#)

Źródłosłów: słowo passacaglia [czyt. passakalja] składa się z dwóch członów. W języku hiszpańskim *pasar* oznacza przechodzić, a *calle* – ulica.

Początkowo passacaglia, hiszpańska [pieśń](#) z towarzyszeniem [gitary](#), była wykonywana na ulicy podczas odjazdu gości po uroczystościach. Stąd się wzięła jej nazwa. W XVII wieku wykształciła się passacaglia wariacyjna, jako gatunek muzyki instrumentalnej. Tematem wariacji jest melodia prezentowana (najpierw samodzielnie) w basie, w metrum trójdzielnym. Temat jest powtarzany, a na jego tle pojawiają się [polifoniczne](#) wariacje. Passacaglię wyróżnia także uroczysto-tragiczny charakter, tryb minorowy i powolne tempo. Za szczytowe osiągnięcie w rozwoju gatunku jest uważana *Passacaglia i fuga c-moll* na [organy Jana Sebastiana Bacha](#).

Passacaglia to także tytuł trzeciej części *I Koncertu skrzypcowego a-moll* op. 77 [Dymitra Szostakowicza](#).